

SØKNAD OM KONSESJON – VURDERING AV BOPLIKT

Eiendom: Lienvegen 314, gnr./bnr. 55/14 og 55/46 – Hol kommune

Det vises til tidligere innsendt dispensasjonssøknad samt kommunens tilbakemelding i saken. På bakgrunn av dette fremmes det med dette søknad etter konsesjonsloven vedrørende boplikt for ovennevnte eiendom.

1. Bakgrunn for søknaden

Eiendommen eies av Hallingnatten AS og har vært forsøkt omsatt over lengre tid uten å oppnå salg. Det foreligger per i dag ingen kjøper av eiendommen. Det er vår vurdering at boplikten er en vesentlig årsak til manglende omsetning. Det foreligger også tilstandsrapport som dokumenterer eiendommens tekniske tilstand.

2. Eiendommens beskaffenhet

Eiendommen har et samlet areal på ca. 6 700 m² og består av en eldre boligbebyggelse med tilhørende uthus/garasjebygg.

Av tilstandsrapport fremgår det at boligen har betydelige avvik og fremstår med gjennomgående enkel standard. Eiendommen vurderes ikke egnet for helårs bosetting uten omfattende oppgraderinger.

Eiendommen fremstår videre ikke som en aktiv landbrukseiendom, og det foregår ingen landbruksdrift på eiendommen.

3. Rettslig utgangspunkt

Etter konsesjonsloven § 11 kan det stilles vilkår om boplikt dersom det i det enkelte tilfellet er påkrevd av hensyn til bosetting, helhetlig ressursforvaltning og kulturlandskap.

Videre følger det av konsesjonsloven § 6 at boplikt innebærer at eiendommen tas i bruk som reell bolig.

Det avgjørende er om det er påkrevd å opprettholde boplikt i den konkrete saken.

4. Vurdering

Bosetting (jf. konsesjonsloven § 11)

Eiendommens tekniske tilstand tilsier at boligen og den tekniske infrastrukturen, ikke er hensiktsmessig eller realistisk egnet for helårs bosetting slik den fremstår i dag. Etter konsesjonsloven § 6 forutsetter boplikt at eiendommen tas i bruk som reell bolig.

I foreliggende sak vil en eventuell boplikt i praksis kunne oppfylles formelt gjennom folkeregistrering, uten at eiendommen faktisk benyttes som helårsbolig. Boplikten vil dermed i begrenset grad bidra til å ivareta hensynet til bosetting.

Det vises også til at eiendommen over tid ikke har latt seg omsette, noe som underbygger at boplikten virker hemmende for reell bruk og bosetting.

Ressursforvaltning (jf. konsesjonsloven § 11)

Eiendommen har et begrenset areal og er ikke gjenstand for aktiv landbruksdrift. Det foreligger ikke forhold som tilsier at boplikt er nødvendig av hensyn til en helhetlig ressursforvaltning.

Kulturlandskap (jf. konsesjonsloven § 11)

Det foreligger heller ikke forhold ved eiendommen som tilsier at boplikt er nødvendig for å ivareta kulturlandskapet.

Samlet vurdering

Etter en samlet vurdering kan det ikke anses påkrevd å opprettholde boplikt for eiendommen, jf. konsesjonsloven § 11.

Vurderingen må baseres på eiendommens nåværende tilstand og faktiske brukspotensial.

5. Supplerende merknader – boplikt og kommunens prinsippvedtak

Eiendommen har vært forsøkt omsatt over lengre tid uten å finne kjøpere som ønsker eller har faktiske forutsetninger for fast bosetting. Eiendommen fremstår i dag ikke som omsettelig med boplikt.

Den manglende omsetteligheten knytter seg i all hovedsak til boligens tekniske tilstand og tekniske infrastruktur, som ikke er tilrettelagt for bruk som helårs enebolig uten omfattende og kostbare tiltak. Dette gjelder uavhengig av eiers intensjon om bosetting.

Det har samtidig vært konkret interesse for kjøp av eiendommen med sikte på istandsetting og bruk som fritidsbolig, forutsatt at boplikten oppheves. Dette indikerer at boplikten er den avgjørende begrensningen for reell omsetning og bruk av eiendommen slik den fremstår i dag.

Alternativet til å oppheve boplikten er i realiteten at eiendommen forblir ubebodd og fortsetter å forfalle. Søknaden er derfor fremmet for å legge til rette for rehabilitering og aktiv bruk av bygningen, fremfor videre verdiforringelse.

Søknaden vurderes ikke å være i strid med kommunens prinsippvedtak om boplikt.

Eiendommen ligger ikke i sentrum eller i et etablert boligområde, men i LNF-område, med nærhet til både eksisterende fritidsbebyggelse og spredt boligbebyggelse.

Boligen har et betydelig oppgraderingsbehov uavhengig av om bruken er helårsbolig eller fritidsbolig. Endret bruk til fritidsformål innebærer ikke at nødvendige bygningsmessige oppgraderinger bortfaller, men gir et mer realistisk grunnlag for istandsetting og faktisk bruk.

6. Søknad

Det søkes med dette om opphevelse av vilkår om boplikt for eiendommen.

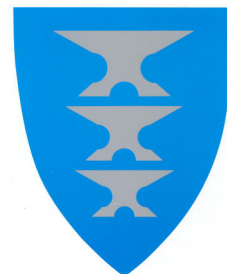
På bakgrunn av eiendommens tilstand og manglende egnethet for helårs bosetting, samt fravær av hensyn knyttet til ressursforvaltning og kulturlandskap, kan det ikke anses påkrevd å opprettholde boplikt, jf. konsesjonsloven § 11.

Med vennlig hilsen

Marie Therese Haukeland
Proptimize AS

Vedlegg:

- 1: Liste over tilsendt nabovarsel.
2. Anmerking fra 2 naboer
3. Svar på anmerkingene
4. Godkjenning av avkjørsel fra Statens Vegvesen

Naboliste for bygge- og delesaker

Hjemmelhaver(e)

Naboer:

Matrikkelnr 3330 - 55/5	Eier/Festers navn LØKEN LINDA MYLIUS		
Eiendomsadresse	Adresse Lienvegen 318	Postnr	Poststed 3580 GEILO
Matrikkelnr 3330 - 55/5	Eier/Festers navn MYLIUS GEIR ATLE		
Eiendomsadresse	Adresse Lienvegen 318	Postnr	Poststed 3580 GEILO
Matrikkelnr 3330 - 55/7	Eier/Festers navn DOKKEN JAN INGVAR		
Eiendomsadresse	Adresse LIENVEGEN 271	Postnr	Poststed 3580 GEILO
Matrikkelnr 3330 - 55/14	Eier/Festers navn HALLINGNATTEN AS		
Eiendomsadresse	Adresse Dronninghavnveien 5	Postnr	Poststed 0287 OSLO
Matrikkelnr 3330 - 55/34	Eier/Festers navn LARSEN ALF TERJE		
Eiendomsadresse	Adresse VERFTSBAKKEN 3	Postnr	Poststed 5011 BERGEN
Matrikkelnr 3330 - 55/34	Eier/Festers navn VEDELER ELIN CONSTANCE		
Eiendomsadresse	Adresse VERFTSBAKKEN 3	Postnr	Poststed 5011 BERGEN
Matrikkelnr 3330 - 55/46	Eier/Festers navn HALLINGNATTEN AS		
Eiendomsadresse	Adresse Dronninghavnveien 5	Postnr	Poststed 0287 OSLO
Matrikkelnr 3330 - 55/72	Eier/Festers navn LUNDER LIV ANINE		
Eiendomsadresse	Adresse Holsfjordvegen 135	Postnr	Poststed 3576 HOL

Naboer:

Matrikkelnr 3330 - 55/72	Eier/Festers navn VEBJØRNSEN GEIR C		
Eiendomsadresse	Adresse Leeslandsveien 93	Postnr	Poststed 4724 IVELAND

Matrikkelnr 3330 - 1007/1	Eier/Festers navn STATENS VEGVESEN		
Eiendomsadresse	Adresse Postboks 1010, Nordre Ål	Postnr	Poststed 2605 LILLEHAMMER

Hol kommune
Ålmannvegen 8
3576 Hol

Liv A. Lunder
Holsfjordveien 135
3576 Hol

Dato: 24.03.26

Klage på nabovarsel, Eiendom: Lienvegen 314, Gnr/Bnr: 55/14,46

Som eier av gnr: 55, bnr: 72, Vestreimvegen 1, vil jeg komme med følgende klage på omsøkt tiltak på Lienvegen 314:

Omgjøring av LNF område til fritidsbebyggelse

Om det er slik at det blir gitt dispensasjon fra LNF område, for omgjøring til fritid, uten at Plan- og bygningsloven §26-1. Opprettelse og endring av eiendom blir fulgt, er jeg negativ til dette. Begrunnelsen for dette er tidligere prinsippvedtak i kommunen, samt behovet for flere dispensasjoner tilknyttet tomten.

Endringen i forhold til bruk, burde kanskje vært gjort i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel, eller ny reguleringsplan.

Nå er det jo kun arealformålet det er søkt dispensasjon fra, det er begrunnet med behov for flere andre dispensasjoner i forhold til utførelse av bygg og teknisk infrastruktur. Blant annet: Vei, parkering, vann og avløp.

I forhold til infrastruktur, gjelder jo Plan -og bygningsloven kapittel 27 like mye for fritidstomter som boligtomter.

Vi har allerede en nabo som mangler vei og parkering tilknyttet sin eiendom (denne blir benyttet som fritidsbolig), noe som gjør at biler blir stående på bussholdeplassene langs RV7. Angående vann og avløp, ligger vår eiendom like nedenfor Lienvegen 314, og ønsker ikke å ha ubehandlet avløpsvann rennende nedover mot vår eiendom.

Hvis søker forholder seg innenfor regelverket i Plan -og bygningsloven §26-1 og kapittel 27, er jeg positiv til tiltak på tomten.

Kopi sendt til: PROPTIMIZE AS, marie@pmz.no

Med vennlig hilsen

Liv A. Lunder

Svar på nabovarsel

Du kan bruke dette skjemaet for å si fra om du har merknader eller ikke. Den som er ansvarlig for byggeprosjektet sender merknadene dine til kommunen sammen med byggesøknaden.

27.03.2026 12:01:30 AR72946117

Her er det planer om å bygge, rive, eller endre

Prosjektnavn: Lienvegen 314 - 3330 - 55/46

Adresse: Lienvegen 314, 3580 GEILO

Kommune: Hol

Gårdsnr.:	Bruksnr.:	Festenr.:	Seksjonsnr.:
55	46	0	0

Adresse: ,

Kommune: Hol

Gårdsnr.:	Bruksnr.:	Festenr.:	Seksjonsnr.:
55	14	0	0

Nabovarselet er mottatt av

Eier/ fester av naboeiendom: Jan Ingvar Dokken

Adresse: Lienvegen 271, 3580 GEILO

Gårdsnr.:	Bruksnr.:	Festenr.:	Seksjonsnr.:
55	7	0	0

Svar på nabovarselet (fylles ut av nabo/gjenboer):

Her kan du krysse av for om du har merknader eller ikke.

Dersom du har merknader, kan du skrive disse i tekstboksen under. Du kan også laste opp et vedlegg ved å trykke på "Oversikt - skjema og vedlegg" øverst til venstre.

Skjemaet kan kun sendes inn én gang.

- ☐ Jeg har ingen merknader
- ☒ Jeg har merknader

Merknad til nabovarselet:

Merknad til nabovarsel – Lienvegen 314

Vi viser til nabovarsel om bruksendring fra helårsbolig til fritidsbolig.

Vi er skeptiske til tiltaket og ønsker å fremheve følgende:

1. Risiko for påvirkning av vannkilde

Eiendommen ligger nær elv som benyttes som vannkilde for flere eiendommer i området. En bruksendring til fritidsbolig kan medføre økt belastning og større risiko for forurensning, særlig dersom det etableres private avløpsløsninger med varierende bruk og tilsyn.

2. Trafikksikkerhet og økt belastning

Eiendommen ligger svært nær riksvei 7. Selv om dette brukes som argument for fritidsbolig, kan fritidsbruk føre til mer uforutsigbar trafikk, særlig i helger og ferier. Dette kan øke risikoen sammenlignet med fast bosetting.

3. Presedens og utvikling i området

En slik bruksendring kan bidra til ytterligere omgjøring av helårsboliger til fritidsboliger, noe som kan svekke lokalsamfunnet og boliggrunnlaget i området.

4. Ufullstendig vurdering av konsekvenser

Vi mener søknaden i liten grad vurderer konsekvenser for naboer, miljø og vannressurser.

På denne bakgrunn ber vi kommunen foreta en grundig vurdering og ikke innvilge dispensasjon uten at disse forholdene er tilstrekkelig utredet.

Dersom den som har sendt deg nabovarselet enkelt skal kunne kontakte deg ved behov, kan du legge inn e-post og/eller telefonnummer nedenfor. Dette er frivillig.

E-postadresse:

Telefonnummer:

SIGNERT AV

JAN INGVAR DOKKEN på vegne av DOKKEN JAN INGVAR 27.03.2026

Dette dokumentet er signert elektronisk og arkivert i Altinn.

Samlet tilsvaer til nabomerknader

Bruksendring fra helårsbolig til fritidsbolig – Lienvegen 314 Gnr. 55 bnr. 46, Hol kommune

Det vises til mottatte nabomerknader fra

– **Jan Ingvar Dokken**, datert 27.03.2026, og

– **Liv A. Lunder**, datert 24.03.2026.

Tiltakshaver gir følgende samlede kommentarer til merknadene:

1. Tiltakets art og arealformål (LNF)

Omsøkt tiltak gjelder **bruksendring av eksisterende bygning** fra helårsbolig til fritidsbolig. Det er ikke søkt om ny bebyggelse, utvidelser, terrenginngrep eller endringer av tomtens avgrensning.

Eiendommen ligger innenfor LNF-formål, og søknaden behandles derfor som **dispensasjon fra kommuneplanens arealdel**, jf. plan- og bygningsloven kapittel 19. Tiltaket innebærer **ingen opprettelse eller endring av eiendom**, og plan- og bygningsloven § 26-1 kommer derfor ikke til anvendelse.

Vurdering av om dispensasjon kan gis, herunder forholdet til planhierarki og eventuelle presedensvirkninger, ligger til kommunens skjønn og saksbehandling.

2. Presedens og områdeutvikling

Søknaden gjelder en konkret eiendom og skal vurderes individuelt opp mot gjeldende regelverk og kommunal praksis. En eventuell tillatelse vil **ikke gi automatisk presedens**, da tilsvarende saker i Hol kommune behandles enkeltvis.

Eiendommens beliggenhet tett på riksvei 7 og begrensede bokvaliteter for helårs bosetting er momenter som skiller denne eiendommen fra annet boligområde og tilsier at saken har et særpreg.

3. Trafikk, adkomst og parkering

Tiltaket innebærer **ingen endringer i eksisterende adkomst eller parkeringsforhold**. Det etableres ikke nye avkjørsler eller parkeringsarealer.

En fritidsbolig innebærer normalt **mer periodisk og samlet sett lavere trafikkbelastning** enn helårsbolig med daglig pendling. Bruksendringen vurderes derfor ikke å medføre økt trafiksikkerhetsrisiko.

Forhold knyttet til parkering eller bruk av offentlig vei i tilknytning til andre eiendommer er ikke en følge av omsøkt tiltak og kan ikke tillegges avgjørende vekt i denne saken.

4. Vann- og avløpsforhold

Eiendommen har eksisterende og tidligere godkjente løsninger for vann og avløp. Omsøkt bruksendring innebærer **ingen nye tekniske inngrep**, og det er ikke planlagt endringer i avløpsløsningen.

Bruksendring til fritidsbolig gir normalt **lavere samlet bruk over året** sammenlignet med helårsbolig, og tiltaket vurderes ikke å medføre økt belastning på vannkilder eller resipient.

Eventuelle krav etter plan- og bygningsloven kapittel 27 og forurensningsregelverket vurderes av kommunen som del av saksbehandlingen.

5. Behov for øvrige dispensasjoner

Det er kun omsøkt dispensasjon knyttet til bruken av bygningen. Det er **ikke søkt om dispensasjoner for byggets utførelse, teknisk infrastruktur, vei eller parkering**.

Gjeldende krav til infrastruktur gjelder uavhengig av om bygget benyttes som helårsbolig eller fritidsbolig, og eksisterende løsninger legges til grunn ved kommunens vurdering.

6. Samlet vurdering

Tiltaket innebærer:

- ingen fysiske endringer av bygning
- ingen endring av tomtens størrelse eller grenser
- ingen nye terrenginngrep
- ingen nye tekniske tiltak

Bruksendringen vurderes derfor å ha **begrensede konsekvenser for naboer, miljø, landbruk og allmenne interesser**, og anses ikke å medføre vesentlig ulempe.

Avslutning

På bakgrunn av ovennevnte vurderes nabomerknadene som ivaretatt. Tiltaket anses forenlig med plan- og bygningslovens formål, og det vurderes at omsøkt bruksendring kan godkjennes etter kommunens nærmere vurdering.

Statens vegvesen

Ureteigen Eiendom AS
Stakkestø 29
3580 GEILO

Behandlende enhet:
Region sør
Øvre Buskerud distrikt

Saksbehandler/innvalgsnr:
Knut Grande - 32181130

Vår referanse:
2007/168653-001

Deres referanse:

Vår dato:
10.12.2007

Flytting av avkjørsel

Riksveg 7 HP 18 km 2,630 H Endring av avkjørselstillatelse – godkjenning gnr. 55 bnr. 14 i Hol kommune

Vi viser til befaringsrapport 07.09.2007 med vår Gunnar Knudsen om løsning ved flytting av avkjørsel.

Vedtak:

Statens vegvesen bekrefter godkjenning av avkjørselstillatelse fra riksveg 7.
Vedtaket er fattet med hjemmel i veglovens § 40.

Vilkår for tillatelsen:

Tillatelse er gitt i hht. bestemmelsene om avkjørsler i vegloven av 21. juni 1963 og Vegdirektoratets regler av 16. juli 1964, jfr. vedlegg. Følgende vilkår er knyttet til tillatelsen:

1. Tillatelsen gjelder bare for det sted som er nevnt foran og i overensstemmelse med godkjent situasjonsplan.
2. Tillatelsen gjelder for følgende formål: flytting av avkjørsel etter TS-tiltak.
3. Sammenkoblingen mellom avkjørselens sidekanter og den offentlige vegs nærmeste kjørebane kant er utført av vegvesenet i henhold til standard normer.
4. Fra vegbanekant og til et punkt 4,0 meter inn i avkjørselen skal det opprettholdes fri sikt på minimum 77 meter i hver retning langs den offentlige veg, se vedlagte skisse.
5. Det er lagt ned 300 millimeter rør under avkjørselen.
6. Privatrettslige forhold knyttet til bruk og opparbeidelse må tiltakshaver selv sørge for er ivarettatt.

Vilkårene er hjemlet i veglovens § 43.

§ 43. Avkjørsle skal byggast og haldast ved like i samsvar med reglar som Vegdirektoratet fastsetter. Så langt det ikkje er fastsett noko anna, skal desse reglane gjelde i staden for vilkår som tidlegare måtte vere sette for løyve til avkjørsle. I reglane kan det fastsettast at det skal gjelde særlege frisisikliner mellom avkjørsle og den offentlege vegen. Om vegstyremakta finn det naudsynt, kan slike frisisikliner òg gjerast gjeldande utanom

Postadresse
Statens vegvesen
Region sør
Serviceboks 723
4808 Arendal

Telefon: 815 48 000
Telefaks: 37 01 98 01
firmapost-sor@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Hensmoveien
3516 HØNEFOSS

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Båtsfjordveien 18
9815 VADSØ
Telefon: 78 94 15 50
Telefaks: 78 95 33 52

byggegrensene. Vegstyremaktene kan òg sette som vilkår for løyve til avkjørsle i det einkilde tilfellet at eigaren eller brukaren av avkjørsla syter for å halde fri sikt etter slike liner som er fastsette av vegstyremakta

Eigaren eller brukaren av egedomen er ansvarlig for vedlikehald av avkjørsle til egedomen. Er vedlikehaldet ikkje forsvarlig, kan det, så langt det blir funne naudsynlig, gjerast på den ansvarlige sin kostnad.

Er avkjørsle bygd og halden ved like i samsvar med fastsette reglar, syter vegstyremakta for at vasslaup under avkjørsla blir halde ope.

Regionvegkontoret tar avgjerd etter denne paragrafen for riksvegar og fylkesvegar og kommunen tar slik avgjerd for kommunale vegar.

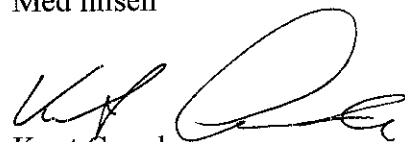
Om klageadgangen:

Forvaltningsloven gir rett til å klage over vedtaket, jfr. §§ 28-36. Klagefristen er 3 uker fra mottak av dette brevet. Klageinstans er Vegdirektoratet. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes til Statens vegvesen region sør.

Retten til innsyn i sakens dokumenter går fram av forvaltningslovens §§ 18-19.

For øvrig henvises til vedlagt blankett med informasjon om klageinstans, hvem klagen skal rettes til, hva klagen bør inneholde mv.

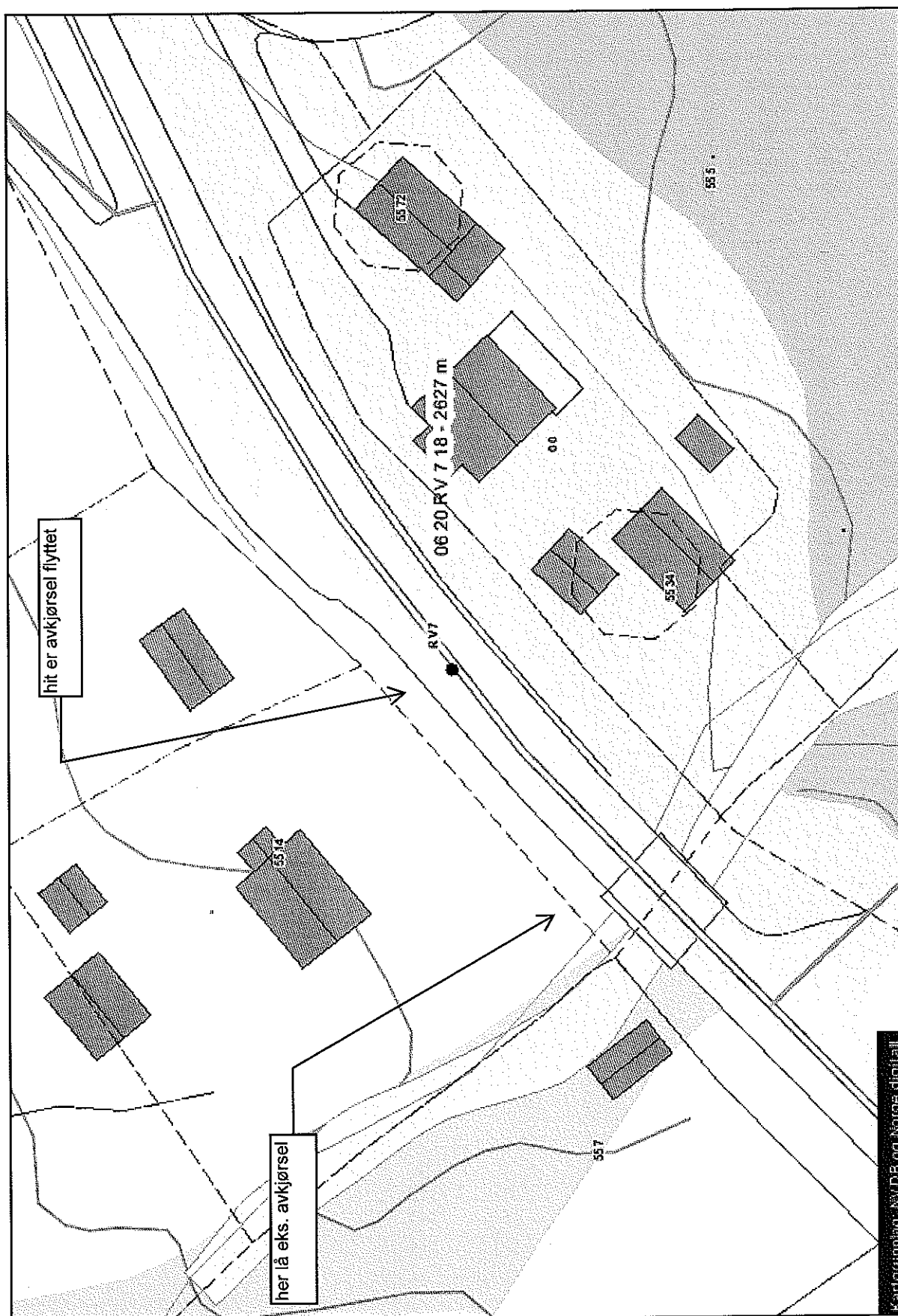
Med hilsen

Knut Grande
overingeniør

2 vedlegg

Kopi: Hol kommune v/ byggesak

(1) Avsender (forvaltningsorganets stempel) 	Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak (Forvaltningsloven § 27 tredje ledd)																		
(3) Mottaker (navn og adresse) Ureteigen Eiendom AS Stakkestø 29 3580 GEILO	(2) Dato 10.12.2007 (4) Klageinstans Vegdirektoratet																		
Denne meldingen gir viktige opplysninger hvis De ønsker å klage over vedtak De har fått underretning om. <table border="0"> <tr> <td>Klagerett</td> <td>De har rett til å klage over vedtaket.</td> </tr> <tr> <td>Hvem kan De klage til?</td> <td>Klagen sender De til oss, dvs. det organet som er ført opp i rubrikk (1). Hvis vi ikke tar klagen til følge, sender vi den til klageinstansen, jf. rubrikk (4).</td> </tr> <tr> <td>Klagefrist</td> <td>Klagefristen er tre - 3 - uker fra den dag De mottar dette brevet. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt før fristen går ut. Dersom De klager så sent at det kan være uklart for oss om De har klaget i rett tid, bør De oppgi datoen for når De mottok dette brevet. Dersom De klager for sent, kan vi se bort fra klagen. De kan søke om å få forlenget fristen, og da må De oppgi årsaken til at De ønsker det.</td> </tr> <tr> <td>Rett til å kreve begrunnelse</td> <td>Dersom De mener vi ikke har begrunnet vedtaket vårt, kan De kreve en slik begrunnelse før fristen går ut. Ny klagefrist blir da regnet fra den dagen De mottar begrunnelsen.</td> </tr> <tr> <td>Innholdet i klagen</td> <td>De må presisere – hvilket vedtak De klager over – årsaken til at De klager – den eller de endringer som De ønsker – eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen Klagen må undertegnes. </td> </tr> <tr> <td>Utsetting av gjennomføringen av vedtaket</td> <td>Selv om De har klagerett, kan vedtaket vanligvis gjennomføres straks. De kan imidlertid søke om å få utsatt gjennomføringen av vedtaket til klagefristen er ute eller til klagen er avgjort.</td> </tr> <tr> <td>Rett til å se saksdokumentene og til å kreve veiledning</td> <td>Med visse begrensninger har De rett til å se dokumentene i saken. Reglene om dette finnes i forvaltningsloven § 18 og § 19. De må i tilfelle ta kontakt med oss, jf. rubrikk (1). De vil da få nærmere veiledning om adgangen til å klage, om framgangsmåten og om reglene for saksbehandlingen.</td> </tr> <tr> <td>Kostnader ved klagesaken</td> <td>De kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuesgrenser. Fylkesmannen eller Deres advokat kan gi nærmere opplysninger om dette. Hvis vedtaket er blitt endret til Deres fordel, kan De etter forvaltningsloven ha krav på å få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Klageinstansen (jf. rubrikk (4)) vil orientere Dem om retten til å kreve slik dekning.</td> </tr> <tr> <td>Klage til Sivilombudsmannen</td> <td>Hvis De mener at De har vært utsatt for urett fra den offentlige forvaltningsside, kan De klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen). Sivilombudsmannen kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan den offentlige forvaltning har behandlet saken, og om det er gjort eventuelle feil eller forsømmelser. Dette gjelder likevel ikke i saker som er avgjort av Kongen i statsråd. Dersom De nå får Deres klage avgjort i statsråd fordi Kongen er klageinstans, kan De derfor ikke senere bringe saken inn for Sivilombudsmannen.</td> </tr> </table>		Klagerett	De har rett til å klage over vedtaket.	Hvem kan De klage til?	Klagen sender De til oss, dvs. det organet som er ført opp i rubrikk (1). Hvis vi ikke tar klagen til følge, sender vi den til klageinstansen, jf. rubrikk (4).	Klagefrist	Klagefristen er tre - 3 - uker fra den dag De mottar dette brevet. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt før fristen går ut. Dersom De klager så sent at det kan være uklart for oss om De har klaget i rett tid, bør De oppgi datoen for når De mottok dette brevet. Dersom De klager for sent, kan vi se bort fra klagen. De kan søke om å få forlenget fristen, og da må De oppgi årsaken til at De ønsker det.	Rett til å kreve begrunnelse	Dersom De mener vi ikke har begrunnet vedtaket vårt, kan De kreve en slik begrunnelse før fristen går ut. Ny klagefrist blir da regnet fra den dagen De mottar begrunnelsen.	Innholdet i klagen	De må presisere – hvilket vedtak De klager over – årsaken til at De klager – den eller de endringer som De ønsker – eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen Klagen må undertegnes.	Utsetting av gjennomføringen av vedtaket	Selv om De har klagerett, kan vedtaket vanligvis gjennomføres straks. De kan imidlertid søke om å få utsatt gjennomføringen av vedtaket til klagefristen er ute eller til klagen er avgjort.	Rett til å se saksdokumentene og til å kreve veiledning	Med visse begrensninger har De rett til å se dokumentene i saken. Reglene om dette finnes i forvaltningsloven § 18 og § 19. De må i tilfelle ta kontakt med oss, jf. rubrikk (1). De vil da få nærmere veiledning om adgangen til å klage, om framgangsmåten og om reglene for saksbehandlingen.	Kostnader ved klagesaken	De kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuesgrenser. Fylkesmannen eller Deres advokat kan gi nærmere opplysninger om dette. Hvis vedtaket er blitt endret til Deres fordel, kan De etter forvaltningsloven ha krav på å få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Klageinstansen (jf. rubrikk (4)) vil orientere Dem om retten til å kreve slik dekning.	Klage til Sivilombudsmannen	Hvis De mener at De har vært utsatt for urett fra den offentlige forvaltningsside, kan De klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen). Sivilombudsmannen kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan den offentlige forvaltning har behandlet saken, og om det er gjort eventuelle feil eller forsømmelser. Dette gjelder likevel ikke i saker som er avgjort av Kongen i statsråd. Dersom De nå får Deres klage avgjort i statsråd fordi Kongen er klageinstans, kan De derfor ikke senere bringe saken inn for Sivilombudsmannen.
Klagerett	De har rett til å klage over vedtaket.																		
Hvem kan De klage til?	Klagen sender De til oss, dvs. det organet som er ført opp i rubrikk (1). Hvis vi ikke tar klagen til følge, sender vi den til klageinstansen, jf. rubrikk (4).																		
Klagefrist	Klagefristen er tre - 3 - uker fra den dag De mottar dette brevet. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt før fristen går ut. Dersom De klager så sent at det kan være uklart for oss om De har klaget i rett tid, bør De oppgi datoen for når De mottok dette brevet. Dersom De klager for sent, kan vi se bort fra klagen. De kan søke om å få forlenget fristen, og da må De oppgi årsaken til at De ønsker det.																		
Rett til å kreve begrunnelse	Dersom De mener vi ikke har begrunnet vedtaket vårt, kan De kreve en slik begrunnelse før fristen går ut. Ny klagefrist blir da regnet fra den dagen De mottar begrunnelsen.																		
Innholdet i klagen	De må presisere – hvilket vedtak De klager over – årsaken til at De klager – den eller de endringer som De ønsker – eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen Klagen må undertegnes.																		
Utsetting av gjennomføringen av vedtaket	Selv om De har klagerett, kan vedtaket vanligvis gjennomføres straks. De kan imidlertid søke om å få utsatt gjennomføringen av vedtaket til klagefristen er ute eller til klagen er avgjort.																		
Rett til å se saksdokumentene og til å kreve veiledning	Med visse begrensninger har De rett til å se dokumentene i saken. Reglene om dette finnes i forvaltningsloven § 18 og § 19. De må i tilfelle ta kontakt med oss, jf. rubrikk (1). De vil da få nærmere veiledning om adgangen til å klage, om framgangsmåten og om reglene for saksbehandlingen.																		
Kostnader ved klagesaken	De kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuesgrenser. Fylkesmannen eller Deres advokat kan gi nærmere opplysninger om dette. Hvis vedtaket er blitt endret til Deres fordel, kan De etter forvaltningsloven ha krav på å få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Klageinstansen (jf. rubrikk (4)) vil orientere Dem om retten til å kreve slik dekning.																		
Klage til Sivilombudsmannen	Hvis De mener at De har vært utsatt for urett fra den offentlige forvaltningsside, kan De klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen). Sivilombudsmannen kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan den offentlige forvaltning har behandlet saken, og om det er gjort eventuelle feil eller forsømmelser. Dette gjelder likevel ikke i saker som er avgjort av Kongen i statsråd. Dersom De nå får Deres klage avgjort i statsråd fordi Kongen er klageinstans, kan De derfor ikke senere bringe saken inn for Sivilombudsmannen.																		
Særlige opplysninger																			